

18.01.2022

Asia/14

§ 29

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Alviina Alametsän ym. valtuustoaloitteesta koskien Sa- teenkaaritiestä Helsinkiin

HEL 2021-008728 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Tieliikennelaki, asetus liikenteenohjauslaitteiden käytöstä ja Traficomien määräykset määrittelevät liikenteenohjauslaitteet ja niiden käytön tiellä. Tiellä tarkoitetaan mm. myös katua ja muuta yleiselle liikenteelle tai yleisesti liikenteeseen käytettyä aluetta.

Tieliikennelaissa on erikseen kielletty sellaisten merkintöjen käyttö, jotka voidaan sekoittaa liikenteenohjauslaitteeseen tai jotka voivat vähentää sen näkyvyyttä tai tehokkuutta. Paljon keskustelua herättänyt suojatie ja sen merkitseminen on lainsäädännössä selkeästi esitetty.

Kesällä 2021 Turussa maalattiin suojatie normaalin kadun ajoradalle sateenkaariväreillä. Turun kaupunki joutui poistamaan maalaukset seuraavana päivänä, koska poliisihallitus totesi sateenkaarivärien käytön suojatien kohdalla olevan tieliikennelain vastaista.

Helsingissä kokeiltiin kesällä 2020 Senaatintorin kävelykaduksi merkityllä osuudella maalausta sateenkaariväreillä. Kokeiluun voitiin suhtautua myönteisesti, koska kyseessä oli tilapäisesti kävelykaduksi merkitty osuus, jossa ajoneuvolla (sekä autolla että polkupyörällä) ajavan on annettava jalankulkijalle esteetön kulku. Kävelykadulla suojatietä ei voi ollakaan, koska jalankulkija voi valita reittinsä siellä vapaasti. Pelkätään jalankulkijoille varatulla alueella suhtauduttiin jo tuolloin kokeiluun suopeasti. Kesän 2020 kokeilun yhteydessä tuotiin myös esille, että normaalilla kadulla kyseinen järjestely ei tule kyseeseen lain vastaisena.

Helsinki haluaa monin eri tavoin edistää ennakkoluulottomuutta, vastuullisuutta ja suvaitsevuuksia kaupungissa. Sateenkaarivärien käyttö on yksi osa tätä kokonaisuutta. Värien käytön tulee kuitenkin keskittyä tarkkaan harkituille jalankulkualueille, joissa katutaiteen tapaisia merkintöjä ei voida tulkita liikenteenohjauslaitteiksi eivätkä ne vähennä liikenteenohjauslaitteiden näkyvyyttä tai tehokkuutta. Normaalilla kadun ajoradalla ja pyörätiellä tulee käyttää vain tieliikennelain mukaisia liikenteenohjauslaitteita, koska lain hyvä ja ensisijainen tarkoitus on prio-

risoida liikenneturvallisuus. Sateenkaarikatu voidaan toteuttaa sellaiselle jalankulkualueelle, missä sitä ei tulkita liikenneohjaukseksi. Lautakunta kannattaa sateenkaartien toteuttamista sopivaksi arvioitavalle paikalle kaupunkitilassa kesän 2022 kesäkatujen yhteydessä. Toteutusta suunnitellaan yhdessä sateenkaariyhteisön ja järjestöjen kanssa.

Käsittely

Vastaehdotus:

Amanda Pasanen: Aloitevastauksen viimeinen virke korvataan seuraavalla muotoilulla:

Sateenkaarikatu voidaan toteuttaa sellaiselle jalankulkualueelle, missä sitä ei tulkita liikenneohjaukseksi. Lautakunta kannattaa sateenkaartien toteuttamista sopivaksi arvioitavalle paikalle kaupunkitilassa kesän 2022 kesäkatujen yhteydessä. Toteutusta suunnitellaan yhdessä sateenkaariyhteisön ja järjestöjen kanssa.

Kannattaja: Laura Rissanen

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Amanda Pasasen vastaehdotuksen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Jouni Korhonen, johtava liikenneasiantuntija: 310 37080
jouni.korhonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 02.08.2021 Alametsä Alviina Sateenkaariete Helsinkiin

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Tieliikennelaki, asetus liikenteenohjauslaitteiden käytöstä ja Traficomien määräykset määrittelevät liikenteenohjauslaitteet ja niiden käytön tiellä. Tiellä tarkoitetaan mm. myös katua ja muuta yleiselle liikenteelle tai yleisesti liikenteeseen käytettyä aluetta.

Tieliikennelaissa on erikseen kielletty sellaisten merkintöjen käyttö, jotka voidaan sekoittaa liikenteenohjauslaitteeseen tai jotka voivat vähentää sen näkyvyyttä tai tehokkuutta. Paljon keskustelua herättänyt suojatie ja sen merkitseminen on lainsäädännössä selkeästi esitetty.

Kesällä 2021 Turussa maalattiin suojatie normaalin kadun ajoradalle sateenkaariväreillä. Turun kaupunki joutui poistamaan maalaukset seuraavana päivänä, koska poliisihallitus totesi sateenkaarivärien käytön suojatien kohdalla olevan tieliikennelain vastaista.

Helsingissä kokeiltiin kesällä 2020 Senaatintorin kävelykaduksi merkityllä osuudella maalausta sateenkaariväreillä. Kokeiluun voitiin suhtautua myönteisesti, koska kyseessä oli tilapäisesti kävelykaduksi merkitty osuus, jossa ajoneuvolla (sekä autolla että polkupyörällä) ajavan on annettava jalankulkijalle esteetön kulku. Kävelykadulla suojatietä ei voi ollakaan, koska jalankulkija voi valita reittinsä siellä vapaasti. Pelkätään jalankulkijoille varatulla alueella suhtauduttiin jo tuolloin kokeiluun suopeasti. Kesän 2020 kokeilun yhteydessä tuotiin myös esille, että normaalilla kadulla kyseinen järjestely ei tule kyseeseen lain vastaisena.

Helsinki haluaa monin eri tavoin edistää ennakkoluulottomuutta, vastuullisuutta ja suvaitsevuutta kaupungissa. Sateenkaarivärien käyttö on yksi osa tätä kokonaisuutta. Värien käytön tulee kuitenkin keskittyä tarkkaan harkituille jalankulkualueille, joissa katutaiteen tapaisia merkintöjä ei voida tulkita liikenteenohjauslaitteiksi eivätkä ne vähennä liikenteenohjauslaitteiden näkyvyyttä tai tehokkuutta. Normaalilla kadun ajoradalla ja pyörätiellä tulee käyttää vain tieliikennelain mukaisia liikenteenohjauslaitteita, koska lain hyvä ja ensisijainen tarkoitus on priorisoida liikenneturvallisuus. Toiveen sateenkaarikatutaiteen toteuttamisesta voi yhdistää esimerkiksi mahdollisten kesäkatujen 2022 yhteyteen.

Esittelijän perustelut

Valtuustoaloite

Valtuutettu Alviina Alametsä ja 18 muuta valtuutettua ovat tehneet 2.8.2021 seuraavan valtuustoaloitteen:

”Sateenkaaret kaupunkitilassa, kuten sateenkaarisuojatiet, ovat maailmalla yleinen ele seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen tukemiseksi. Helsinki on osallistunut Pride-kuukauteen sateenkaariliputuksin. Myös pysyväle merkille sateenkaarivähemmistöjen tukemiseksi on tilausta kaupunkitilassa. Siksi tällä aloitteella esitetään sateenkaarisymbolia Helsinkiin.

Aloite voidaan toteuttaa esimerkiksi maalaamalla suuri sateenkaartie näkyvälle paikalle katutilaan, kuten Narikkatorille, Rautatientorille tai Isoisänsillalle, esteettömyys ja tielikenneläin edellytykset huomioiden. Ideointi ja toteutus suunnitellaan yhdessä sateenkaariyhteisön ja järjestöjen kanssa.

On myös pantava merkille, että vaikka sateenkaaret ovat tärkeä ele seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen tukemiseksi, se ei vielä riitä. Helsingin on yhä kattavammin kuunneltava sateenkaarivähemmistöjä ja vastattava tarpeisiin esimerkiksi tarjoamalla kattavia terveyspalveluita ja tiloja, modernia seksuaalikasvatusta kouluissa, ja torjumalla vähemmistöjen kohtaamaa rakenteellista syrjintää.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Helsinki toteuttaa sateenkaartien sopivaksi arvioitavalle, näkyvälle paikalle kaupunkitilassa.”

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 7.12.2021 mennessä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Jouni Korhonen, johtava liikenneasiantuntija: 310 37080
jouni.korhonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 02.08.2021 Alametsä Alviina Sateenkaartie Helsinkiin

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano